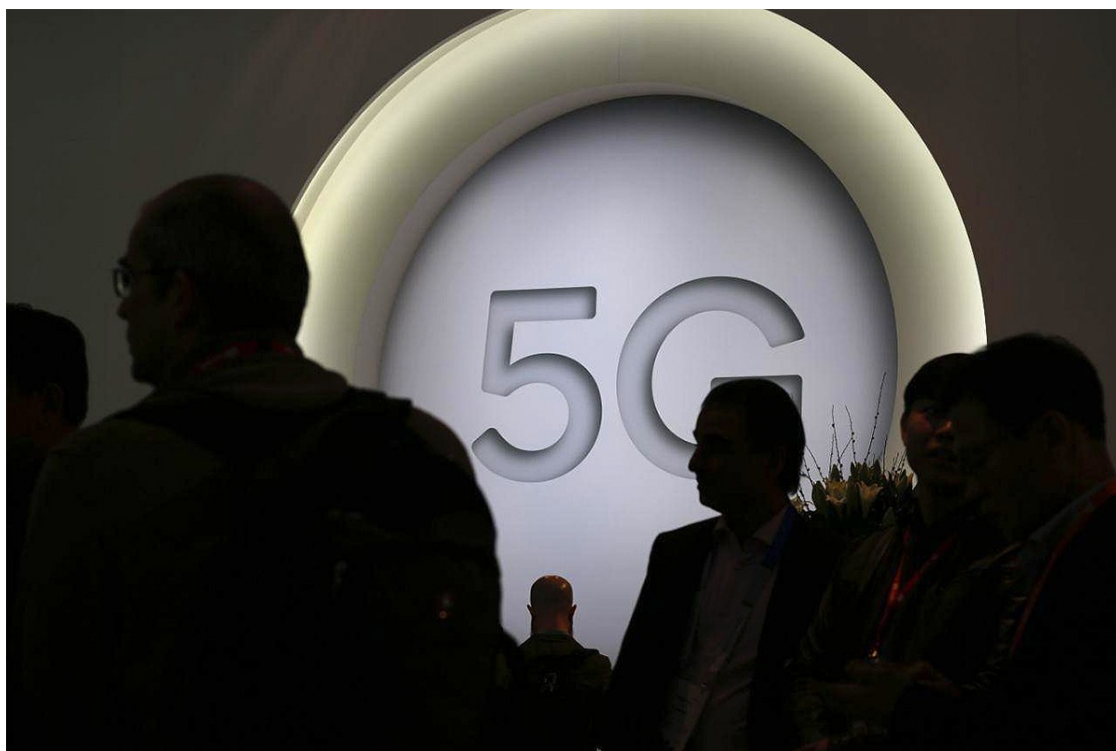

Després de la Covid-19 (II): un Pacte Nacional que cal executar

«Com a país i com a societat ens cal apostar per la formació, reforçar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació, i permetre el creixement sostenible de l'economia»

El 5G, el present de la tecnologia. | José Manuel Gutiérrez

Va ser una coincidència no volguda. Just quan esclatava, sobtadament, la crisi sanitària de la Covid-19 al nostre país s'havia d'aprovar l'anomenat Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement (<http://empresa.gencat.cat/ca/intern/pnsc>), a la darrera reunió del Plenari que pilota el procés. Un any de feina excel·lent i ben orientada, sota el lideratge del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya i la seva Secretaria d'Universitats i Recerca, quedava de cop aturada.

Com diu el mateix document, el Pacte vol esdevenir un acord de país entre tots els agents de l'educació superior, la recerca, la innovació, l'economia productiva i les polítiques públiques que faciliti un full de ruta consensuat i el treball coordinat. El diagnòstic és clar i conegut: el progrés i el benestar dels països avançats es basa preferentment en la seva prioritització permanent de l'educació, la recerca científica i la innovació. Per tant, com a país i com a societat ens cal apostar per la formació, reforçar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació, i transformar-ho en riquesa, en creació d'ocupació de qualitat i permetre el creixement sostenible de l'economia. Així mateix, el compromís sostingut pel coneixement ens ha de conduir a una societat més justa, més culta, amb una democràcia i una cultura política reforçades.

El procés de disseny i d'elaboració del Pacte ha estat impecable. S'ha organitzat mitjançant un Plenari (amb representació dels actors de coneixement, el Govern de la Generalitat, els partits polítics i els agents socials i empresarials), l'anomenada Taula Permanent (instrument de direcció i coordinació, que ha fet el seguiment de les propostes dels grups de treball i les ha validades), el Consell Consultiu (òrgan assessor, format per 38 experts que a la part final dels treballs els ha revisat), set grups de treball i finalment un procés participatiu obert a totes les persones interessades.

[noticia]199985[/noticia]

El Pacte s'estructura en sis àmbits: el sistema de coneixement, el talent de les persones, la inversió econòmica, el sistema de recerca i les seves infraestructures, la transformació del coneixement en benestar i prosperitat, i el territori, les regions i les ciutats. Cada un d'aquests àmbits es desplega en tot un seguit d'acords/objectius. Voldria remarcar la visió d'on pretén arribar el document i la seva concreció econòmica.

Quant a l'ambició, posicionar-se entre els països europeus capdavanters en coneixement, és a dir, en educació superior, recerca i innovació, i incentivar que el coneixement es traslladi a la societat per facilitar la competitivitat de l'economia catalana i el progrés social. Pel que fa a la inversió necessària, dues xifres clau: en recerca i innovació, assolir una inversió pública en R+I de l'1% del PIB i una despesa privada del 2% i aconseguir per tant l'objectiu europeu del 3%. En educació superior, assolir el 0.8% del PIB (un 80% del que inverteixen països europeus semblants a Catalunya) l'any 2030 (una xifra aproximada de 1.600 milions d'euros).

[noticia]199985[/noticia]

Ara es tracta d'emprendre de nou el camí abans de l'estiu i procedir a la seva aprovació definitiva. El més rellevant, però, ha de ser la seva execució rigorosa, la seva monitorització permanent, i la seva adaptació, quan s'escaigui, a la nova realitat econòmica i social sorgida de la crisi provocada per la pandèmia. Aquesta és la vessant més complexa. Traduir el Pacte en l'acció diària del Govern perquè esdevingui una estratègia de país. Pressupostar, any rere any, els objectius marcats.

El Pacte no pot convertir-se únicament en l'estratègia d'un Departament de la Generalitat, que competeix amb molts d'altres projectes d'altres departaments en l'agenda governamental i el repartiment pressupostari. Ha de constituir, com deia, una estratègia de Govern i de país, assumida pel Parlament de Catalunya i per tots (o la gran majoria) dels grups parlamentaris. Només així tindrà viabilitat i capacitat de fer-se realitat i serà plenament interioritzat pels agents universitaris i de la recerca, empresarials i socials. Un veritable Pacte nacional, blindat del dia a dia de la lluita política i partidista. En això, cal reconèixer-ho, no en tenim massa experiència i no en som gaire hàbils.

Som un país que genera plans governamentals ben orientats i ambiciosos, projectes excel·lents en aquesta i d'altres matèries. Però un altre aspecte molt diferent és la seva execució real i la seva constància en el temps. Algú se'n recorda, per exemple, del Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació de l'any 2008? Un document també impecable, promogut pel Govern de la Generalitat i subscrit per tots els agents acadèmics, econòmics i socials. El seu recorregut ha estat curt i la seva execució en els pressupostos més val ni esmentar-la per no caure en un gran desànim.

Sens dubte la crisi econòmica i financera, les limitacions pressupostàries de la Generalitat i el dèficit fiscal estructural no ho han posat gens fàcil. Però estem massa avesats a generar plans ambiciosos que pocs anys després queden en l'oblit d'alguns despatxos de l'administració. Per aquest motiu cal reclamar sensatesa i compromís als nostres representants polítics i servidors públics. Executem allò que dissenyem. Concretem els objectius en partides pressupostàries. I fem-ho amb constància, perseverant en aquest cas en la política de suport al coneixement, la principal que ens ha de permetre progressar com a societat i com a economia. Per si calia més arguments, la Covid-19 ens ho ha acabat de corroborar.

En el llibre *Construint la Catalunya del coneixement (1985-2015)*

(<http://universitatsirecerca.gencat.cat/ca/detalls/noticia/Construint-la-Catalunya-del-Coneixement-1985-2015.-Tres-decades-que-han-transformat-el-pais-des-de-les-universitats-i-la-recerca-cientifica.>)

argumento que en aquestes tres dècades hem sabut construir un sistema universitari i de recerca homologable a Europa i competitiu, sobretot eficient si tenim en compte els resultats obtinguts respecte a la inversió pública duta a terme. Però, alhora, alerto que el moment actual és certament molt delicat. Ens trobem en una mena de tempesta perfecta deguda a la combinació fatal de tres factors: estructurals (burocràcia i regulació excessiva i escassa autonomia), conjunturals (reduccions pressupostàries dels darrers anys i alta inestabilitat política) i globals (un món en plena transformació i més encara amb l'impacte de la pandèmia).

Per tot plegat, si volem esdevenir un país de progrés, ens cal apostar pel Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement. Amb rigor i constància des dels poders públics i amb valentia des del món acadèmic, de la recerca i empresarial. Tota la resta seran excuses de mal pagador que ja no volem ni podem acceptar.

[noticiadiari]2/201598[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/201487[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/201411[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/201075[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]

?[noticiadiari]2/200939[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]